

V boji s „černými pasažéry“ v oblasti elektroodpadu pomůže vznikající Akt o digitálních službách

Evropské organizace zodpovědné za recyklaci elektroodpadu hledí s nadějí k připravovanému legislativnímu balíčku označovanému jako Akt o digitálních službách (tzv. Digital Services Act). Ten usiluje o vytvoření rovných podmínek na evropském digitálním trhu, jasných pravidel pro nakupování na internetu a také o bezpečnost on-line prostředí. Evropská komise by jej měla zveřejnit nyní v prosinci.

Asociace zaměřené na recyklaci elektroodpadu – EucoLight, Eucobat a EXPRA – doufají, že nový zákonný rámec pomůže v boji s nekalou on-line konkencí ze strany zahraničních e-shopů. „V rámci takzvaného on-line free-ridingu – „jízdy načerno“ – se totiž řada mimoevropských e-shopů vyhýbá placení povinných příspěvků do evropských systémů recyklace elektroodpadu,“ říká Zuzana Adamcová ze společnosti Ekolamp, která je členem evropské asociace EucoLight.

Nerovné podmínky vedou k nekalé soutěži a vzniku tzv. sirotčího elektroodpadu

S rostoucím objemem on-line prodeje tak celý problém začíná nabírat katastrofických rozměrů: v celé EU je až 20 % elektrospotřebičů prodáno bez uhrazení těchto recyklačních příspěvků. Férové podmínky může zajistit pouze změna legislativy.

A právě Akt o digitálních službách představuje výjimečnou příležitost, jak vnést téma udržitelnosti životního prostředí do digitální debaty, a to navíc v souladu s Evropskou zelenou dohodou. „Důležitá je zejména snaha dosáhnout toho, aby on-line prodejci – tedy v praxi velké e-shopy – byli zodpovědní za likvidaci výrobků po ukončení jejich životnosti, a to včetně obalů. Součástí této iniciativy by mělo být uzákonění povinnosti, aby on-line prodejci přehledně a srozumitelně informovali spotřebitele o dopadu výrobků na životní prostředí,“ vysvětluje Zuzana Adamcová.

Nedodržování předpisů vede k nekalé soutěži a vzniku tzv. sirotčího elektroodpadu. „To je elektroodpad, za který nebyly řádně uhrazeny příspěvky na jeho ekologickou recyklaci, který tedy nemusí být řádně recyklován. Tím vzniká riziko závažného poškození životního prostředí. Nemluvě o přímém ohrožení zdraví spotřebitelů používáním výrobků, u kterých nebyla ověřena bezpečnost pro spotřebitele,“ dodává Zuzana Adamcová a poukazuje na to, že problém se nevyhýbá ani ČR.

České zákony nedodržovalo 100 % testovaných, zejména mimoevropských e-shopů

Loňská studie asociace EucoLight ukázala masivní porušování zákonných podmínek napříč Evropou, a to včetně Česka. Analyzovala více než 3000 elektrozařízení dostupných prostřednictvím zahraničních e-shopů v 10 zemích EU. „Výsledky studie ukázaly mimořádně vysokou úroveň nedodržování zákonných předpisů na ochranu životního prostředí v oblasti elektroodpadu,“ shrnuje Zuzana Adamcová.

Porušování pravidel bylo patrné v řadě kategorií produktů. Jako obzvláště problematická se ukázala menší elektrozařízení, například LED žárovky, kde se nedostatky v dodržování předpisů týkaly 78–100 % zkoumaných výrobků nabízených testovanými e-shopy.

V případě České republiky se zjistilo, že své zákonné povinnosti nedodrží v podstatě 100 % testovaných e-shopů nabízejících ze zahraničí zboží tuzemským zákazníkům prostřednictvím on-line prodejních platforem. To znamená, že elektrozařízení tyto e-shopy prodávají, aniž by se jakýmkoli způsobem zapojily do systému zpětného odběru vysloužilých elektrozařízení.

Za tyto produkty navíc při prodeji často není uhrazena daň z přidané hodnoty. A jelikož se jedná o výrobky, které jsou doručovány ze zahraničí přímo zákazníkovi, není často ani testována bezpečnost těchto výrobků či obsah nebezpečných látek.

Více informací získáte na webu EucoLight www.eucolight.org či na Twitteru @EucoLight .